

รายงานฉบับสมบูรณ์

การสำรวจพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
และพฤติกรรมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19
ในประชาชนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 15 จังหวัด (ครั้งที่ 1)

(สัญญาเลขที่ 61-02029-0095)

โดย

ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ

SAB

Research Centre for Social and Business Development Co., Ltd.

พฤษภาคม 2564

รายงานฉบับสมบูรณ์

การสำรวจพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และ
พฤติกรรมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19
ในประชาชนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 15 จังหวัด (ครั้งที่ 1)

(สัญญาเลขที่ 61-02029-0095)

โดย

SAB

Research Centre for Social and Business Development Co., Ltd.

ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พฤษภาคม 2564

บทสรุปผู้บริหาร

การสำรวจพฤติกรรมกรรมการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประชาชนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 15 จังหวัด (ครั้งที่ 1) เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 24 – 28 เมษายน 2564 ด้วยการโทรศัพท์สัมภาษณ์ รวมจำนวน 1,555 ตัวอย่าง ผลการศึกษาสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บทสรุป

พฤติกรรมกรรมการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

ตัวอย่างร้อยละ 64.1 เคยตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ตลอดชีวิตที่ผ่านมา ส่วนในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่ายังคงตี๋มอยู่ร้อยละ 41.9 เฉพาะกลุ่มที่ยังคงตี๋มนี้ เมื่อศึกษาต่อไปถึงพฤติกรรมกรรมการตี๋มในรอบ 12 เดือน พบว่า ร้อยละ 32.4 ตี๋มประจำหรืออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ประมาณ 2 ใน 3 ตี๋มที่บ้านตนเอง ร้อยละ 21.3 เคยตี๋มหนัก ซึ่งในกลุ่มนี้เกือบ 1 ใน 3 ตี๋มหนักเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

เมื่อพิจารณาการตี๋มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา โดยเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโควิด พบว่าร้อยละ 28.4 ไม่ได้ตี๋ม ร้อยละ 41.9 ตี๋มน้อยลง ขณะที่ร้อยละ 28.1 ตี๋มเท่าเดิม และร้อยละ 1.6 ตี๋มเพิ่มขึ้น ในกลุ่มที่ไม่ได้ตี๋ม/ ตี๋มน้อยลง ให้เหตุผลสำคัญคือ ต้องการรักษาสุขภาพเพราะกลัวติดโควิด ส่วนในกลุ่มที่ตี๋มเท่าเดิม/ ตี๋มเพิ่มขึ้น ให้เหตุผลสำคัญคือ ตี๋มเป็นประจำ/ ตี๋มจนติด (อดไม่ได้) เฉพาะกลุ่มที่ตี๋มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา พบว่ากว่า 3 ใน 4 ตี๋มที่บ้านตนเอง และร้อยละ 11.3 เคยตี๋มหนัก

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

การสำรวจผลกระทบทางเศรษฐกิจ พบสถานการณ์ปัญหาหลักๆ คือ ถูกเลิกจ้าง หรือสูญเสียแหล่งรายได้หลัก เป็นเวลาสามเดือนขึ้นไป นอกจากนี้ ยังพบว่า ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากเพื่อนหรือญาติ ไม่สามารถผ่อนบ้าน/ ผ่อนรถ/ ค่างวด หรือจ่ายค่าเช่าได้ตามกำหนด ต้องจำนำหรือขายของเพื่อให้ได้เงินสดมาใช้จ่ายในเรื่องจำเป็น ไม่สามารถจ่ายค่าไฟ ค่าน้ำ หรือค่าโทรศัพท์ได้ตามกำหนด และถูกลดเงินเดือน/วันทำงาน ตามลำดับ ซึ่งเกิดขึ้นนับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาต่อเนื่องมาในช่วง 30 วันที่ผ่านมา

จากการสำรวจวิธีการหาเงินทั้งเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน และจัดการค่าใช้จ่ายระยะยาว หากสูญเสียแหล่งรายได้หลัก พบว่าจะใช้วิธีการในตนเองเดียวกันคือ ยืมเพื่อนหรือญาติ ใช้เงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ใช้เงินสด หรือใช้สินทรัพย์สภาพคล่องอื่นๆ จำนำทรัพย์สิน และเอาของส่วนตัวไปขาย ตามลำดับ

ความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า และพฤติกรรมสุขภาพ

การใช้แบบวัดความวิตกกังวล (GAD-7) พบว่า ปัญหาความวิตกกังวลที่พบมากที่สุดคือ รู้สึกตึงเครียด วิตกกังวล หรือกระวนกระวาย คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมาคือ กังวลมากเกินไปในเรื่องต่างๆ ร้อยละ 47.2 และเมื่อใช้แบบวัดอาการซึมเศร้า (PHQ-2) พบว่า การรู้สึกเบื่อ ทำอะไรไม่เพลิดเพลิน และรู้สึกหดหู่ เศร้า หรือท้อแท้สิ้นหวัง มีอยู่ร้อยละ 46.5 และ 26.0 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ปัญหาความวิตกกังวลต่างๆ มักเกิดขึ้นเพียงบางวัน

นับรวมทั้งชีวิตที่ผ่านมา ตัวอย่างร้อยละ 22.8 เคยสูบบุหรี่หรือยาเส้น รวมกันมากกว่า 5 ซอง หรือ 100 มวน โดยมีร้อยละ 2.9 เคยสูบบุหรี่แต่ไม่เกินจำนวนดังกล่าว ทั้งนี้ ในกลุ่มที่เคยสูบบุหรี่ เกินกว่าครึ่งสูบบุหรี่ล่าสุดภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ตัวอย่างร้อยละ 48.2 ออกกำลังกายอย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 32.5 ได้นอน 8 ชั่วโมง หรือมากกว่า ขณะเดียวกันก็พบว่า ร้อยละ 53.6 เล่นการพนัน (นับรวมหวยใต้ดิน และสลากกินแบ่งรัฐบาล) ร้อยละ 20.6 เล่นวิดีโอเกม (ส่วนใหญ่เล่นไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อวัน) และส่วนใหญ่ร้อยละ 89.1 ใช้โซเชียลมีเดีย (กว่าครึ่งใช้เวลาใช้โซเชียลมีเดียในแต่ละวันนานกว่า 3 ชั่วโมง)

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากคณะผู้วิจัย

1. จากผลการสำรวจการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ซึ่งสำรวจเฉพาะในกลุ่มนักตี๋มปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ยังคงตี๋ม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ 4 ครั้งในปี 2563 จะเห็นได้ว่าครั้งนี้พบสัดส่วนผู้ที่ตี๋มสูงกว่าทุกครั้ง และยังมีกลุ่มที่ตี๋มเท่าเดิมมากกว่าการสำรวจทั้ง 4 ครั้งในปีที่ผ่านมาอีกด้วย ทั้งนี้ จากผลการสำรวจในปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่า การควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ของ ศบค. มีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมการตี๋มของประชาชน แต่สำหรับการสำรวจครั้งนี้ครอบคลุมไปยังช่วงเวลาที่ยังไม่มีมาตรการควบคุม จึงมีโอกาสดี๋มการตี๋มได้มาก

อย่างไรก็ดี ในการสำรวจครั้งนี้ พบว่าเหตุผลสำคัญที่สุดของการไม่ตี๋มหรือตี๋มน้อยลงคือ “ต้องการรักษาสุขภาพเพราะกลัวติดโควิด” ซึ่งต่างจากผลการสำรวจในปี 2563 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนตระหนักถึงอันตรายของการติดไวรัสโควิด-19 มากขึ้น ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) รวมถึงองค์กรด้านสุขภาพ/สาธารณสุขต่างๆ จึงควรเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้ หรือให้คำแนะนำ เพื่อเน้นย้ำถึงความเสี่ยงต่อโอกาสการติดเชื้อได้ง่ายขึ้น รวมถึงเพิ่มความรุนแรงของการติดเชื้อในปอดจากการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

2. แม้ว่าผู้ที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะตี๋มที่บ้านตนเอง ช่วยลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากบุคคลภายนอกได้ แต่การตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะการตี๋มหนักนั้นเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อแบคทีเรียและไวรัสได้ง่ายขึ้น และยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อวัณโรคมามากกว่าผู้ที่ไม่ตี๋ม ดังนั้น การเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้ หรือคำแนะนำด้านสุขภาพในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 จึงควรมีข้อความที่สื่อสารกับประชาชนว่า “แม้ตี๋มที่บ้านก็ยังไม่ปลอดภัย ห้ามใจดตี๋ม ดีที่สุดในช่วงโควิด”

3. การสำรวจพบผู้ที่ตี๋มประจำ และตี๋มหนัก ในสัดส่วนค่อนข้างสูง เป็นอันตรายอย่างยิ่งหากติดเชื้อไวรัสโควิด-19 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรใช้โอกาสนี้ขับเคลื่อนมาตรการคัดกรอง/ บำบัดผู้ติดเชื้ออย่างจริงจังผ่านหน่วยบริการสุขภาพในระดับพื้นที่ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) รวมถึงสาธารณสุขหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอ/ จังหวัด

คำนำ

การสำรวจพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพ ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประชาชนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 15 จังหวัด (ครั้งที่ 1) เป็นโครงการสำรวจซึ่งศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ภายใต้สนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) ดำเนินการขึ้น ภายหลังจากมีภาวะระบาดของไวรัสโควิด-19 ระลอก 3 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 24 – 28 เมษายน 2564 ด้วยการโทรศัพท์สัมภาษณ์ (จากฐานข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์มือถือ) โดยประยุกต์ใช้การสุ่มตัวอย่างที่อ้างอิงตามฐานข้อมูลประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไป แล้วควบคุมสัดส่วนการเก็บข้อมูลของแต่ละจังหวัดที่ได้จากการสุ่มให้เป็นไปตามโครงสร้างประชากรที่แท้จริง ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ยังมีแนวคิดที่จะดำเนินโครงการสำรวจนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามสถานการณ์ และเปรียบเทียบผลในแต่ละช่วงเวลา

สำหรับเนื้อหาของสาระของรายงานฉบับนี้ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีการเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโควิด ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า รวมถึงพฤติกรรมสุขภาพ การนำเสนออยู่ในรูปแบบตารางแสดงผลการสำรวจ ประกอบการพรรณนาผล พร้อมกับอภิปรายผล คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ในการนำไปวิเคราะห์ผลเพื่อให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ตลอดจนนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานการณ์ดังกล่าวต่อไป

ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) ขอขอบคุณศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สำหรับความร่วมมือทางวิชาการ ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สำหรับการสนับสนุนทุนการวิจัย และขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าร่วมให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น คณะผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

คณะผู้วิจัย

ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB)

พฤษภาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	i
คำนำ	iii
สารบัญ	iv
สารบัญตาราง	v
บทที่ 1	บทนำ
	ที่มาของโครงการ
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย
บทที่ 2	ระเบียบวิธีวิจัย
	ระเบียบวิธีวิจัย
	ประชากรเป้าหมาย
	การกำหนดขนาดตัวอย่าง
	การสุ่มตัวอย่าง
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	เครื่องมือวัด
	การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผล
	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	การควบคุมคุณภาพ
	ระยะเวลาดำเนินโครงการ
บทที่ 3	ผลการสำรวจ
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
	ตอนที่ 2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
	ตอนที่ 3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
	ตอนที่ 4 ความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า และพฤติกรรมสุขภาพ
บทที่ 4	บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	บทสรุป
	อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
ภาคผนวก	31

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามภูมิภาค	4
2	แสดงจำนวนตัวอย่าง (Sample Size) พร้อมกับการปรับค่าผลกระทบจากการออกแบบการวิจัย (Design Effect) และอัตราความร่วมมือ (Response Rate)	5
3	แสดงการคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample Size) จำแนกตามภูมิภาค	5
4	แสดงผลการสุ่มตัวอย่างจังหวัด สัดส่วนและจำนวนตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด	6
5	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	10
6	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	10
7	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส	10
8	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาชั้นสูงสุด	11
9	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	11
10	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน	12
11	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามพื้นที่พักอาศัย	12
12	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดชีวิตที่ผ่านมา	14
13	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	14
14	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)	14
15	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุสถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)	15
16	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)	15
17	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ของการดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่เคยดื่มหนักในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)	16
18	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา โดยเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโควิด (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)	16
19	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุเหตุผลที่ไม่ได้ดื่ม/ ดื่มน้อยลง ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา แล้วไม่ได้ดื่ม/ ดื่มน้อยลง ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา โดยตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	17
20	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุเหตุผลที่ดื่มเท่าเดิม/ ดื่มเพิ่มขึ้น ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา แล้วดื่มเท่าเดิม/ ดื่มเพิ่มขึ้น ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา โดยตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	17
21	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุสถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุดในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)	18
22	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)	18

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
23	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุผลกระทบทางเศรษฐกิจ	20
24	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุวิธีการหาเงินภายในหนึ่งสัปดาห์ หากมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน ประมาณ 5,000 บาท (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	21
25	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุวิธีการจัดการค่าใช้จ่าย หากสูญเสียแหล่งรายได้หลัก (เช่น งานที่ทำ สวัสดิการ เงินช่วยเหลือจากครอบครัว) เป็นเวลา 3 เดือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	21
26	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการถูกรบกวนด้วยปัญหาต่างๆ ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	22
27	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยสูบบุหรี่หรือยาเส้น รวมกันมากกว่า 5 ซอง หรือ 100 มวน นับรวมทั้งชีวิตที่ผ่านมา	24
28	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการสูบบุหรี่ครั้งล่าสุด (เฉพาะตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่)	24
29	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ในการเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย (ครั้งละ 20 นาทีขึ้นไป) ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	24
30	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุระยะเวลาในการนอนโดยเฉลี่ยต่อวัน ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	25
31	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเล่นการพนัน (นับรวมหวยใต้ดิน และสลากกินแบ่งรัฐบาล) ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	25
32	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ในการเล่นวิดีโอเกม ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	25
33	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุระยะเวลาที่เล่นวิดีโอเกมในแต่ละวัน (เฉพาะตัวอย่างที่เล่นวิดีโอเกมในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)	26
34	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุจำนวนวันที่ใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) (นับรวมทุกแพลตฟอร์มรวมกัน) ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	26
35	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุระยะเวลาที่ใช้โซเชียลมีเดียในแต่ละวัน (เฉพาะตัวอย่างที่ใช้โซเชียลมีเดียในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)	26
36	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ระบุ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา จากการสำรวจ 5 ครั้ง (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)	29

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาของโครงการ

รายงานจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ถึงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิดในประเทศไทย ประจำวันที่ 6 เม.ย. 2564 พบจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่ม 250 ราย โดยเป็นการติดเชื้อในประเทศ 245 ราย อาจกล่าวได้ว่าเป็นการระบาดใหม่ระลอกที่ 3¹ (ระลอกที่ 2 เกิดช่วงปลายปี 2563) ซึ่งข้อมูล ณ วันที่ 21 เมษายน 2564 พบผู้ป่วยรายใหม่ 1,454 ราย เป็นจำนวนที่มากกว่าพันรายต่อเนื่องมาแล้ว 8 วัน² การระบาดครั้งนี้คล้ายคลึงกับที่มาจากสถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร ก่อนกระจายไปทั่วหลายพื้นที่ในต่างจังหวัด จึงต้องประกาศให้กรุงเทพฯ เป็น “พื้นที่สีแดง” รวมถึงพุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ และนครปฐม กำหนดให้ร้านอาหาร สถานบันเทิง เปิดไม่เกิน 21.00 น. รับประทานอาหารได้ แต่งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์³

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานวิชาการที่สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ได้ให้คำแนะนำไว้ตั้งแต่ช่วงการระบาดระลอกแรกว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อ จากการไม่ได้ดูแลป้องกันตัวเองเต็มที่หรืออยู่ในอาคารมีนเมาทำให้ไม่ปฏิบัติตามข้อแนะนำสุขภาพ เช่น การล้างมือ ใส่หน้ากากอนามัย หรือเว้นระยะห่างทางกายกับผู้อื่น ยิ่งไปกว่านั้น หากติดเชื้อแล้วอาจทำให้มีอาการเจ็บป่วยรุนแรง จากการมีสุขภาพร่างกายที่อ่อนแอ หรือมีภาวะภูมิคุ้มกันโรคบกพร่อง หรือมีโรคประจำตัวจากผลของแอลกอฮอล์ เช่น ตับแข็ง มะเร็ง โรคหัวใจ เป็นต้น⁴

ข้อมูลทางการแพทย์ที่ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ได้รวบรวมไว้ แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ได้ง่ายขึ้นจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะเป็นการเพิ่มการติดเชื้อทางเดินหายใจ โดยการดื่มหนักและการติดเชื้อจะทำลายเม็ดเลือดขาว ชนิด macrophage ในปอด เป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อแบคทีเรียและไวรัส 3-7 เท่า และยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อฉวยโรค⁵ นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็น

¹ กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2564, 6 เมษายน). *โควิดระลอก 3 รัฐต้องไม่เกี่ยงวันหยุด*. สืบค้นจาก

<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/931146>

² ศูนย์ข้อมูล COVID-19. (2564, 21 เมษายน). *จำนวนผู้ติดเชื้อโควิดในประเทศไทยรายใหม่ และสะสม วันที่ 1 เม.ย. 64 - 21 เม.ย. 64*.

สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/informationcovid19/photos/pcb.310042967280701/310042847280713/>

³ ไทยรัฐออนไลน์. (2564, 6 เมษายน). *โควิดระลอก 3 ในไทย คนติดไม่มีอาการ แพร่เชื้อกระจายไปทั่ว เตรียมปะทุหนัก*. สืบค้นจาก

<https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2064580>

⁴ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2563ก). *ข้อแนะนำจากศูนย์วิจัยปัญหาสุราในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-19 ในประเทศไทย*. สืบค้นจาก

<http://cas.or.th/cas/?p=7420>

⁵ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2563ข). *ดื่มสุราเพิ่มการติดเชื้อทางเดินหายใจ*. สืบค้นจาก <http://cas.or.th/cas/?p=7447>

เห็นถึงอันตรายมากกว่าปกติหากได้รับเชื้อ เพราะการดื่มจะเพิ่มความรุนแรงของการติดเชื้อในปอด ผู้ติดเชื้อ หรือป่วยจากการดื่มสุรา มีโอกาสเข้า ICU มากกว่าปกติ 60% หากป่วยเป็นโรคปอดบวม และมีโอกาสเกิด ระบบทางเดินหายใจล้มเหลวเป็น 3.7 เท่าของปกติ หากมีการติดเชื้อในกระแสเลือด⁶

ในช่วงการระบาดระลอกแรก ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ได้ร่วมกับศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) ทำการสำรวจการรับรู้ถึงความเสี่ยงและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทย โดยมีการสำรวจเพื่อติดตามสถานการณ์แบ่งเป็น 4 ระยะ ครั้งแรกในเดือนเมษายน 2563 ที่เริ่มมีมาตรการควบคุม โดยผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ รวมถึงกรุงเทพมหานคร ได้ออกคำสั่งปิดร้านค้าและสถานประกอบการจำหน่ายสุราเป็นการชั่วคราว เพื่อลดความเสี่ยงของประชาชนในการสัมผัสเชื้อโรค⁷ ผลการสำรวจพบประเด็นสำคัญว่าการดื่มของคนไทยลดลงอย่างชัดเจน⁸ การสำรวจครั้งที่ 2 ดำเนินการในเดือนพฤษภาคม 2563 หลัง ศบค. มีมาตรการผ่อนคลายเป็นให้สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลับจากร้านจำหน่ายได้ แต่ไม่สามารถนั่งดื่มในร้าน⁹ ผลสำรวจพบว่า สัดส่วนการดื่มของคนไทยเพิ่มขึ้นจากเดือนเมษายนถึงร้อยละ 20.3 โดยเฉพาะในกลุ่มที่ดื่มประจำเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 24.0¹⁰

การสำรวจครั้งที่ 3 ดำเนินการในเดือนมิถุนายน 2563 หลังมีมาตรการผ่อนคลายนุญาตให้ร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม สามารถจำหน่ายและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านได้¹¹ ซึ่งผลการสำรวจพบว่าสัดส่วนการดื่มเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 23.2 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเมษายน¹² และการสำรวจครั้งที่ 4

⁶ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2563ค). การดื่มสุราเพิ่มความรุนแรงของการติดเชื้อในปอด. สืบค้นจาก <http://cas.or.th/cas/?p=7450>

⁷ ไทยรัฐออนไลน์. (2563, 12 เมษายน). สั่งห้ามขายสุราทั่วประเทศ ชี้ ตั้งวงก้งเหล้าหนึ่งในสาเหตุเสี่ยงโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/1818796>

⁸ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2563ก). โครงการสำรวจการรับรู้ถึงความเสี่ยงและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 : กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ใน 15 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

⁹ โพสต์ทูเดย์. (2563, 1 พฤษภาคม). ไฟเขียวขายเหล้า-เบียร์ ทั่วประเทศ ให้ซื้อกลับบ้านห้ามดื่มที่ร้าน. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/social/general/622388>

¹⁰ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2563ข). โครงการสำรวจการรับรู้ถึงความเสี่ยงและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 : กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ใน 15 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (ครั้งที่ 2). สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

¹¹ อมรินทร์ทีวีออนไลน์ (2563, 12 มิถุนายน). นายกฯ ไฟเขียว ยกเลิกเคอร์ฟิว คลายล็อกเฟส 4. สืบค้นจาก <https://www.amarintv.com/news/detail/34444>

¹² ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2563ค). โครงการสำรวจการรับรู้ถึงความเสี่ยงและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 : กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ใน 15 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (ครั้งที่ 3). สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ดำเนินการในเดือนกรกฎาคม 2563 หลังอนุญาตให้สถานบันเทิงประเภทผับ บาร์ คาราโอเกะ กลับมาเปิดบริการได้¹³ ซึ่งผลการสำรวจพบว่า สัดส่วนการตีพิมพ์เพิ่มขึ้นจากเดือนเมษายนถึงร้อยละ 23.9¹⁴

การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกที่ 3 นี้ยังเป็นสถานการณ์ที่ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ให้ความสนใจที่จะติดตามพฤติกรรมกรรมการตีพิมพ์ของคนไทย ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพต่างๆ เพื่อให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานการณ์ดังกล่าวต่อไป จึงได้ร่วมกับ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) ดำเนินโครงการ “การสำรวจพฤติกรรมกรรมการตีพิมพ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประชาชนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 15 จังหวัด (ครั้งที่ 1)” ครั้งนี้ขึ้นตามระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อสำรวจพฤติกรรมกรรมการตีพิมพ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพ ของประชาชนไทยใน 15 จังหวัด ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19

---

¹³ ปีซีไทย. (2563, 24 มิถุนายน). *โควิด-19 : ผ่อนคลายมาตรการระยะ 5 ผับ-บาร์-คาราโอเกะ-อาบอบนวด เปิดได้แต่ต้องปิดเที่ยงคืน*. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/international-53162018>

¹⁴ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2563ง). *โครงการสำรวจการรับรู้ถึงความเสี่ยงและพฤติกรรมกรรมการตีพิมพ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 : กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ใน 15 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (ครั้งที่ 4)*. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

โครงการนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) เก็บข้อมูลด้วยการโทรศัพท์สัมภาษณ์ (Phone Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายในโครงการสำรวจครั้งนี้คือ ประชาชนทั่วไป อายุ 18 ปีขึ้นไป อ้างอิงฐานข้อมูลระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2563 รวมจำนวน 51,883,501 คน¹⁵ รายละเอียดการแบ่งพื้นที่และจำนวนประชากร ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวนประชากร	สัดส่วน
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	7,525,642	14.50
ภาคกลาง	1,0514,421	20.27
ภาคเหนือ	9,374,668	18.07
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17,381,660	33.50
ภาคใต้	7,087,110	13.66
รวมจำนวนทั้งสิ้น	51,883,501	100.00

การกำหนดขนาดตัวอย่าง

การกำหนดขนาดตัวอย่าง คำนวณจากระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้คือ +/- 3 ปรับค่าด้วยผลกระทบจากการออกแบบการวิจัย (Design Effect) 1.2 และอัตราความร่วมมือ (Response Rate) 80% (อ้างอิงจากการดำเนินโครงการวิจัยที่มีรูปแบบใกล้เคียงกันที่ผ่านมา) รวมจำนวนตัวอย่าง 1,537 ตัวอย่าง (หน่วยการวิเคราะห์คือบุคคล) รายละเอียดตามตารางที่ 2 และ 3

¹⁵ ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง. (2563). สถิติประชากรและบ้าน – จำนวนประชากรแยกอายุ. สืบค้นจาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตัวอย่าง (Sample Size) พร้อมกับการปรับค่าผลกระทบจากการออกแบบการวิจัย (Design Effect) และอัตราความร่วมมือ (Response Rate)

Confidence Level	Confidence Interval	Sample size
95	+/- 3	1,067
ปรับค่าด้วยผลกระทบจากการออกแบบการวิจัย (Design Effect) 1.2 อัตราความร่วมมือ (Response Rate) 80%		
95	+/- 3	1,537

ตารางที่ 3 แสดงการคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample Size) จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวนจังหวัด	สัดส่วน	จำนวนตัวอย่าง
กรุงเทพฯ ปริมณฑล	3	14.50	223
ภาคกลาง	3	20.27	312
ภาคเหนือ	3	18.07	277
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	33.50	515
ภาคใต้	2	13.66	210
รวมจำนวนทั้งสิ้น	15	100.00	1,537

การสุ่มตัวอย่าง

1. ประยุกต์ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิสองชั้น (Stratified Two-Stage Sampling) โดยมี กรุงเทพฯ ปริมณฑล ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เป็นชั้นภูมิหลัก (Stratum)
2. การสุ่มเลือกจังหวัดตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้การสุ่มเชิงระบบและค่าความถี่สะสมของจำนวนประชากรเป็นฐานในการสุ่ม (Cumulative Systematic Sampling) เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้รับการสุ่มเลือกตามน้ำหนักของจำนวนประชากรในจังหวัด โดยมีขั้นตอนดังรายละเอียด

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำตารางการสุ่มตามโครงสร้างของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พร้อมข้อมูลจำนวนประชากรในแต่ละจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 จัดเรียงและให้เลขที่แต่ละจังหวัดตามขนาดประชากร โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย เพื่อให้การสุ่มกระจายไปยังจังหวัดที่มีประชากรขนาดแตกต่างกัน (ใหญ่ กลาง และเล็ก)

ขั้นตอนที่ 3 หาค่าช่วงกว้างของการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Interval) คือ $k = \frac{N}{n}$ โดยที่

k = ช่วงกว้างของการสุ่ม N = จำนวนประชากร n = จำนวนจังหวัดตัวอย่างที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 4 เลือกเลขสุ่มตั้งต้น (r) ให้มีค่าระหว่าง 1 กับ k ($1 < r < k$) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

(Simple Random Sampling) จากนั้นสุ่มตัวอย่างถัดไปตามช่วงกว้างที่คำนวณได้

คือหน่วยที่มีหมายเลขตรงกับค่า $r, r+k, r+2k, \dots, r+(n-1)k$

3. การสุ่มเลือกตัวอย่างในแต่ละจังหวัด ใช้การสุ่มเชิงระบบ (Systematic Sampling) จากฐานข้อมูลเบอร์โทรศัพท์มือถือ¹⁶ ซึ่งมีมากกว่า 1 แสนเลขหมาย ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ (จำแนกได้ในระดับจังหวัดเท่านั้น โดยไม่มีข้อมูลด้านโครงสร้างประชากร เช่น เพศ อายุ รวมถึงพื้นที่พักอาศัยในเขต/นอกเขตเทศบาล) โดยมีวิธีการหาความกว้างของการสุ่ม เลขสุ่มตั้งต้น และสุ่มตัวอย่างถัดไปเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 3 – 4 ตามข้างต้น

ตารางที่ 4 แสดงผลการสุ่มตัวอย่างจังหวัด สัดส่วนและจำนวนตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด

ภูมิภาค	สัดส่วน	จำนวนตัวอย่าง
กรุงเทพฯ ปริมาณ	14.50	223
กรุงเทพมหานคร	68.23	152
สมุทรปราการ	15.64	35
นนทบุรี	16.13	36
ภาคกลาง	20.27	312
ชลบุรี	46.16	144
อยุธยา	25.47	80
นครปฐม	28.36	88
ภาคเหนือ	18.07	277
เชียงใหม่	42.51	118
เชียงราย	30.32	84
นครสวรรค์	27.17	75
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	33.50	515
ขอนแก่น	23.18	119
นครราชสีมา	33.66	173
บุรีรัมย์	19.84	103
อุบลราชธานี	23.33	120
ภาคใต้	13.66	210
นครศรีธรรมราช	52.88	111
สงขลา	47.12	99
รวมจำนวนทั้งสิ้น	100.00	1,537

¹⁶ ฐานข้อมูลเบอร์โทรศัพท์มือถือ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) ได้มาจากการรวบรวมเบอร์โทรศัพท์มือถือของกลุ่มตัวอย่างในโครงการที่ผ่านมา โดยมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การโทรศัพท์สัมภาษณ์ (Phone Survey)

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้จำนวนทั้งสิ้น 1,555 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 101.2 โดยมีอัตราความสำเร็จของการเข้าถึงตัวอย่างและสัมภาษณ์ได้ ร้อยละ 68.3 ขณะที่อัตราการปฏิเสธ ร้อยละ 16.2 และไม่สามารถติดต่อได้ ร้อยละ 15.5 (กรณีโทรฯ ติด แต่ไม่มีผู้รับสาย และได้ติดตามซ้ำ 3 ครั้งแล้ว)

เครื่องมือวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยจัดทำร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัย และคณะทำงานของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ซึ่งมีโครงสร้างคำถามที่ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ทั้งคุณลักษณะประชากร และประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ของการสำรวจ

การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ในการประมวลผลข้อมูล โดยสถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อาทิ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของประเภทข้อมูล และวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้ประโยชน์จากข้อมูล สำหรับการนำเสนอผล นำเสนอในรูปแบบตารางแสดงผลการสำรวจ พร้อมพรรณนาผล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คาดว่าผลสำรวจที่ได้ จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ในการใช้ติดตามสถานการณ์ปัญหา เพื่อนำไปประกอบเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การควบคุมคุณภาพ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล พนักงานโทรศัพท์สัมภาษณ์ผ่านการคัดเลือกและอบรมความเข้าใจต่อแบบสอบถาม และวิธีการเก็บข้อมูล แต่ละทีมมีหัวหน้าควบคุมการโทรศัพท์สัมภาษณ์ (ประกอบด้วย 10 ทีม แต่ละทีมมีจำนวน 4 - 5 คน) โดยหัวหน้าทีมตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด และรายงานผลการเก็บข้อมูลต่อหัวหน้าโครงการเป็นรายวัน

นอกจากนี้ ยังมีแบบฟอร์มให้พนักงานโทรศัพท์สัมภาษณ์บันทึกผลการโทรฯ ซึ่งจะช่วยให้ทราบอัตราความสำเร็จ อัตราการปฏิเสธ รวมถึงร้อยละที่ไม่สามารถติดต่อได้ (มีการติดตามซ้ำอย่างน้อย 3 ครั้ง ในกรณีโทรฯ ติด แต่ไม่มีผู้รับสาย) ทั้งนี้ กรณีติดต่อไม่ได้ หรือถูกปฏิเสธ จะเปลี่ยนเป็นเบอร์โทรฯ อื่นทดแทนจากโมเดลการสุ่มที่สำรองไว้หลายโมเดล

2. ระบบป้องกันข้อมูลที่ป้องกันข้อผิดพลาด เพื่อสามารถควบคุมข้อมูลให้มีความถูกต้องตรงตามแบบสอบถาม ที่ทีมงานใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ป้องกันข้อผิดพลาดต่างๆ อาทิ การป้อนตัวเลขผิด ป้อนตัวเลขเกินจำนวน หรือการป้องกันความไม่สอดคล้องกันของข้อมูล เป็นต้น

3. การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความตอบ ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และสอดคล้องของข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ก่อนนำเข้าสู่ขั้นตอนการป้อนข้อมูล ประมวลผลต่อไป

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

โครงการสำรวจครั้งนี้ ดำเนินการระหว่างวันที่ 24 เมษายน – 14 พฤษภาคม 2564 ใช้ระยะเวลาตามขั้นตอนดังนี้

1. เตรียมการ พัฒนาเครื่องมือ และสู่มตัวอย่าง	3	วัน
2. เก็บรวบรวมข้อมูล (โทรศัพท์สัมภาษณ์ ระหว่าง 24 – 28 เมษายน 2564)	5	วัน
3. ลงรหัส ป้อนข้อมูล ประมวลผล	3	วัน
4. สรุปรูปข้อมูลนำเสนอผลเบื้องต้น	3	วัน
5. จัดทำรายงานผลสำรวจฉบับสมบูรณ์ และ Infographic	7	วัน
รวมระยะเวลาดำเนินโครงการ	21	วัน

บทที่ 3

ผลการสำรวจ

ผลการสำรวจเสนอโดยใช้ตารางแสดงค่าทางสถิติ ประกอบการพรรณนาผล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน
ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตอนที่ 3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ตอนที่ 4 ความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า และพฤติกรรมสุขภาพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่างร้อยละ 51.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 48.3 เป็นเพศชาย กว่า 2 ใน 3 หรือร้อยละ 69.8 อยู่ในช่วงอายุ 20 - 49 ปี สำหรับกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีอยู่ร้อยละ 28.8 ขณะที่กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีเพียงร้อยละ 1.4 ด้านสถานภาพสมรส ร้อยละ 64.3 สมรสแล้ว ขณะที่ร้อยละ 30.4 เป็นโสด และร้อยละ 5.3 หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่

ประมาณ 3 ใน 4 หรือร้อยละ 74.3 จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ขณะที่ร้อยละ 23.9 จบปริญญาตรี และร้อยละ 1.7 จบสูงกว่าปริญญาตรี โดยมีการกระจายอาชีพอย่างหลากหลาย ที่พบมากที่สุดคือ ค้าขาย รายย่อย/ บริการรายย่อย คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาหลักๆ ได้แก่ ผู้ใช้แรงงาน/ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 17.2 พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 14.3 และธุรกิจส่วนตัว/ ผู้ประกอบการ ร้อยละ 10.8 สำหรับรายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ร้อยละ 35.1 มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 41.6 มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท และร้อยละ 22.5 มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท

เมื่อจำแนกตามพื้นที่พักอาศัย พบว่าร้อยละ 63.0 พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 28.1 อยู่นอกเขตเทศบาล และร้อยละ 8.9 อยู่ในกรุงเทพมหานคร

(พิจารณาตามตารางที่ 5 - 11)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ลำดับ	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1	ชาย	751	48.3
2	หญิง	804	51.7
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ลำดับ	อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1	18 - 19 ปี	21	1.4
2	20 - 29 ปี	328	21.1
3	30 - 39 ปี	367	23.6
4	40 - 49 ปี	391	25.1
5	50 - 59 ปี	307	19.7
6	60 ปีขึ้นไป	141	9.1
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส

ลำดับ	สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
1	โสด	473	30.4
2	สมรสและมีบุตร	930	59.8
3	สมรสแต่ไม่มีบุตร	70	4.5
4	หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่	82	5.3
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาชั้นสูงสุด

ลำดับ	การศึกษาชั้นสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคยเรียน	6	0.4
2	ประถมศึกษา	324	20.8
3	มัธยมศึกษาตอนต้น	244	15.7
4	มัธยมศึกษาตอนปลาย	344	22.1
5	ปวช.	86	5.5
6	ปวส.	136	8.7
7	อนุปริญญา	17	1.1
8	ปริญญาตรี	371	23.9
9	สูงกว่าปริญญาตรี	25	1.7
10	ไม่ระบุ	2	0.1
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1	ค้าขายรายย่อย/ บริการรายย่อย	517	33.3
2	ผู้ใช้แรงงาน/ รับจ้างทั่วไป	268	17.2
3	พนักงานบริษัทเอกชน	222	14.3
4	ธุรกิจส่วนตัว/ ผู้ประกอบการ	168	10.8
5	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	83	5.3
6	เกษียณอายุ/ พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	81	5.2
7	นักเรียน/ นักศึกษา	66	4.2
8	เกษตรกร/ ประมง	60	3.9
9	อาชีพอิสระ อาทิ นายความ สถาปนิก	37	2.4
10	ว่างงาน	50	3.2
11	อื่นๆ อาทิ ลูกจ้างรัฐ พระสงฆ์ ฟรีแลนซ์	3	0.2
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน

ลำดับ	รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เกิน 5,000 บาท	148	9.6
2	5,001 - 10,000 บาท	396	25.5
3	10,001 - 20,000 บาท	647	41.6
4	20,001 - 30,000 บาท	236	15.2
5	30,001 - 40,000 บาท	80	5.1
6	40,001 - 50,000 บาท	22	1.4
7	มากกว่า 50,000 บาท	13	0.8
8	ไม่ระบุ	13	0.8
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามพื้นที่พักอาศัย

ลำดับ	พื้นที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานคร	139	8.9
2	ในเขตเทศบาล	979	63.0
3	นอกเขตเทศบาล	437	28.1
รวม		1,555	100.0

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากการสอบถามในเบื้องต้นถึงการเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดชีวิตที่ผ่านมา พบว่า มีตัวอย่าง ร้อยละ 64.1 ที่เคยดื่ม ซึ่งจากทั้งหมดยังคงเหลือสัดส่วนผู้ที่ดื่มอยู่ร้อยละ 41.9 ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา

เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา จากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบประเด็นสำคัญที่น่าพิจารณาคือ มีสัดส่วนผู้ที่ดื่มประจำหรืออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งถึงร้อยละ 32.4 ประมาณ 2 ใน 3 หรือร้อยละ 66.4 ดื่มที่บ้านตนเอง โดยมีเพียงร้อยละ 8.0 ที่ดื่มที่ผับ บาร์ คาราโอเกะ และเพียงร้อยละ 4.6 ที่ดื่มที่ร้านอาหาร ร้อยละ 21.3 เคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ซึ่งในกลุ่มที่เคยดื่มหนักนี้ ยังพบว่าร้อยละ 29.6 ดื่มหนักเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

จากตัวอย่างที่เคยดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อสอบถามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา โดยเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโควิด พบว่าร้อยละ 28.4 ไม่ได้ดื่ม ร้อยละ 41.9 ดื่มน้อยลง ขณะที่ร้อยละ 28.1 ดื่มเท่าเดิม และร้อยละ 1.6 ดื่มเพิ่มขึ้น ในกลุ่มที่ไม่ได้ดื่ม/ ดื่มน้อยลง ให้เหตุผลสำคัญคือ ต้องการรักษาสุขภาพเพราะกลัวติดโควิด และไม่ได้พบปะสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 57.2 และ 53.7 ตามลำดับ แต่ก็มีไม่น้อยที่ระบุว่า ต้องการประหยัดเงิน และปกติก็ไม่ค่อยดื่มอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 29.5 และ 23.6 ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มที่ดื่มเท่าเดิม/ ดื่มเพิ่มขึ้น ให้เหตุผลสำคัญคือ ดื่มเป็นประจำ/ ดื่มจนติด (อดไม่ได้) คิดเป็นร้อยละ 37.1 แต่มีใกล้เคียงกันที่ระบุว่าปกติก็ไม่ค่อยดื่มอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 32.0 นอกจากนี้ ยังมาจากมีคนชวนดื่ม ชัดไม่ได้ ร้อยละ 22.7 เครียด/ เบื่อหน่าย/ เซ็ง ร้อยละ 13.9 และมีการพบปะสังสรรค์/ ตั้งวง/ पार्टตี้ดื่ม ร้อยละ 12.4

เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา กว่า 3 ใน 4 หรือร้อยละ 78.8 ดื่มที่บ้านตนเอง โดยมีเพียงเล็กน้อยคือร้อยละ 3.2 ที่ดื่มที่ผับ บาร์ คาราโอเกะ และเพียงร้อยละ 3.0 ที่ดื่มที่ร้านอาหาร นอกจากนี้ ยังพบร้อยละ 11.3 เคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว

(พิจารณาตามตารางที่ 12 - 22)

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดชีวิตที่ผ่านมา

ลำดับ	การเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดชีวิตที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคยดื่มเลยในชีวิตนี้	558	35.9
2	เคยดื่ม	997	64.1
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา

ลำดับ	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคยดื่มเลยในชีวิตนี้	558	35.9
2	ไม่ได้ดื่ม ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	345	22.2
3	ดื่ม	652	41.9
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)

ลำดับ	ความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	นานๆ ครั้ง (1-3 วัน/ปี)	113	17.4
2	นานๆ ครั้ง (4-7 วัน/ปี)	68	10.4
3	นานๆ ครั้ง (8-11 วัน/ปี)	100	15.3
4	ทุกเดือน (1-3 วัน/เดือน)	160	24.5
5	ทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	120	18.4
6	วันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	27	4.1
7	เกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	24	3.7
8	ทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	40	6.2
รวม		652	100.0

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุสถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุด
ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)

ลำดับ	สถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	บ้านตนเอง	433	66.4
2	บ้านคนอื่น	54	8.3
3	ผับ บาร์ คาราโอเกะ	52	8.0
4	งานเลี้ยง เช่น งานแต่งงาน งานศพ งานสโมสร	51	7.8
5	ร้านอาหาร	30	4.6
6	หน้าร้านขายของชำ/ ร้านสะดวกซื้อ	11	1.7
7	ศาลา/ ที่นั่งริมทาง/ ที่สาธารณะในชุมชน	8	1.2
8	งานบุญประเพณีวัฒนธรรม	6	0.9
9	งานรื่นเริงที่เอกชนจัด เช่น งานคอนเสิร์ต	1	0.2
10	อื่นๆ ได้แก่ ที่ทำงาน ช่างๆ ที่ทำงาน	5	0.7
11	ไม่ตอบ	1	0.2
รวม		652	100.0

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว
ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)

ลำดับ	การเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคยดื่มหนัก	511	78.4
2	เคยดื่มหนัก	139	21.3
3	ไม่ตอบ	2	0.3
รวม		652	100.0

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ของการดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่เคยดื่มหนักในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)

ลำดับ	ความถี่ของการดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	นานๆ ครั้ง (1-3 วัน/ปี)	33	23.6
2	นานๆ ครั้ง (4-7 วัน/ปี)	10	7.2
3	นานๆ ครั้ง (8-11 วัน/ปี)	18	12.9
4	ทุกเดือน (1-3 วัน/เดือน)	34	24.5
5	ทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	31	22.3
6	วันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	3	2.2
7	เกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	4	2.9
8	ทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	3	2.2
9	ไม่ตอบ	3	2.2
รวม		139	100.0

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา โดยเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโควิด (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)

ลำดับ	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่ได้ดื่ม	185	28.4
2	ดื่มน้อยลง	273	41.9
3	ดื่มเท่าเดิม	183	28.1
4	ดื่มเพิ่มขึ้น	11	1.6
รวม		652	100.0

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุเหตุผลที่ไม่ได้ดื่ม/ ดื่มน้อยลง ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา
(เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา แล้วไม่ได้ดื่ม/ ดื่มน้อยลง ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา
โดยตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (n = 458)

ลำดับ	เหตุผลที่ไม่ได้ดื่ม/ ดื่มน้อยลง	จำนวน	ร้อยละ
1	ต้องการรักษาสุขภาพเพราะกลัวติดโควิด	262	57.2
2	ไม่ได้พบปะสังสรรค์	246	53.7
3	ต้องการประหยัดเงิน	135	29.5
4	ปกติก็ไม่ค่อยดื่มอยู่แล้ว	108	23.6
5	งานยุ่ง/ ไม่มีเวลา	27	5.9
6	ไม่สบายจึงหยุดดื่ม	12	2.6
7	ไม่มีเหตุผล	23	5.0

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุเหตุผลที่ดื่มเท่าเดิม/ ดื่มเพิ่มขึ้น ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา
(เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา แล้วดื่มเท่าเดิม/ ดื่มเพิ่มขึ้น ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา
โดยตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (n = 194)

ลำดับ	เหตุผลที่ดื่มเท่าเดิม/ ดื่มเพิ่มขึ้น	จำนวน	ร้อยละ
1	ดื่มเป็นประจำ/ ดื่มจนติด (อดไม่ได้)	72	37.1
2	ปกติก็ไม่ค่อยดื่มอยู่แล้ว	62	32.0
3	มีคนชวนดื่ม ชัดไม่ได้	44	22.7
4	เครียด/ เบื่อหน่าย/ เซ็ง	27	13.9
5	มีการพบปะสังสรรค์/ ตั้งวง/ पार्टตี้ดื่ม (ทั้งออนไลน์หรือวงจริง)	24	12.4
6	มีเวลาว่างมากขึ้น	10	5.2
7	เหงาเพราะต้องอยู่คนเดียว/ แยกตัวอยู่บ้าน	4	2.1
8	ไม่มีเหตุผล	18	9.3

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุสถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุด ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)

ลำดับ	สถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุด ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	บ้านตนเอง	368	78.8
2	บ้านคนอื่น	33	7.1
3	ผับ บาร์ คาราโอเกะ	15	3.2
4	ร้านอาหาร	14	3.0
5	งานเลี้ยง เช่น งานแต่งงาน งานศพ งานสโมสร	11	2.4
6	หน้าร้านขายของชำ/ ร้านสะดวกซื้อ	8	1.7
7	ศาลา/ ที่นั่งริมทาง/ ที่สาธารณะในชุมชน	6	1.3
8	งานบุญประเพณีวัฒนธรรม	3	0.6
9	อื่นๆ ได้แก่ ที่ทำงาน ช่างๆ ที่ทำงาน	3	0.6
10	ไม่ตอบ	6	1.3
รวม		467	100.0

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)

ลำดับ	การเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคยดื่มหนัก	409	87.6
2	เคยดื่มหนัก	53	11.3
3	ไม่ตอบ	5	1.1
รวม		467	100.0

ตอนที่ 3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

การสำรวจผลกระทบทางเศรษฐกิจ พบสถานการณ์ปัญหาหลักๆ คือ ถูกเลิกจ้าง หรือสูญเสียแหล่งรายได้หลัก เป็นเวลาสามเดือนขึ้นไป ซึ่งนับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พบว่ามีอยู่ถึงร้อยละ 45.0 ที่น่าพิจารณาอย่างยิ่งคือ ในกลุ่มนี้ยังคงมีปัญหาต่อเนื่องมาในช่วง 30 วันที่ผ่านมา สูงถึงร้อยละ 85.6

สถานการณ์ปัญหาลักษณะอื่นที่สำคัญได้แก่ ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากเพื่อนหรือญาติ นับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พบว่ามีอยู่ร้อยละ 33.6 ซึ่งในกลุ่มนี้ยังคงมีปัญหาต่อเนื่องในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ร้อยละ 67.5 และไม่สามารถผ่อนบ้าน/ ผ่อนรถ/ ค่างวด หรือจ่ายค่าเช่าได้ตามกำหนด นับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พบว่ามีอยู่ร้อยละ 32.0 ในกลุ่มนี้ยังคงมีปัญหาต่อเนื่องในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ร้อยละ 86.3

นอกจากนี้ ยังพบลักษณะอื่นๆ รongลงมา ได้แก่ ต้องจำหน่ายหรือขายของเพื่อให้ได้เงินสดมาใช้จ่ายในเรื่องจำเป็น ไม่สามารถจ่ายค่าไฟ ค่าน้ำ หรือค่าโทรศัพท์ได้ตามกำหนด และถูกลดเงินเดือน/วันทำงาน นับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พบว่าต่างก็มีอยู่กว่าร้อยละ 20 ซึ่งแต่ละกลุ่มคงมีปัญหาต่อเนื่องมาในช่วง 30 วันที่ผ่านมา สูงกว่าร้อยละ 70

คณะผู้วิจัยได้สอบถามถึงวิธีการหาเงินภายในหนึ่งสัปดาห์ หากมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินประมาณ 5,000 บาท โดยวิธีการที่พบมากที่สุดคือ ยืมเพื่อนหรือญาติ ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ ใช้เงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ใช้เงินสด หรือใช้สินทรัพย์สภาพคล่องอื่นๆ (เช่น ขายคินกองทุนรวมเป็นเงินสด) ร้อยละ 34.1 นอกจากนี้ ยังพบส่วนหนึ่งใช้วิธีจำหน่ายทรัพย์สิน และเอาของส่วนตัวไปขาย คิดเป็นร้อยละ 21.4 และ 17.5 ตามลำดับ เมื่อสอบถามต่อไปถึงวิธีการจัดการค่าใช้จ่าย หากสูญเสียแหล่งรายได้หลัก (เช่น งานที่ทำ สวัสดิการ เงินช่วยเหลือจากครอบครัว) เป็นเวลา 3 เดือน ผลสำรวจพบคำตอบในทำนองเดียวกันกับข้างต้น คือ ยืมเพื่อนหรือญาติ ร้อยละ 50.5 ใช้เงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ใช้เงินสด หรือใช้สินทรัพย์สภาพคล่องอื่นๆ (เช่น ขายคินกองทุนรวมเป็นเงินสด) ร้อยละ 31.1 จำหน่ายทรัพย์สิน ร้อยละ 21.4 และเอาของส่วนตัวไปขาย ร้อยละ 18.5

(พิจารณาตามตารางที่ 23 - 25)

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ลำดับ	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ		นับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน				ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (เฉพาะที่เคยนับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน)			
			เคย	ไม่เคย	ไม่ตอบ	รวม	มีปัญหา	ไม่มี	ไม่ตอบ	รวม
1	ถูกเลิกจ้าง หรือสูญเสียแหล่งรายได้หลัก เป็นเวลาสามเดือนขึ้นไป	n	699	855	1	1,555	598	97	4	699
		%	45.0	54.9	0.1	100.0	85.6	13.8	0.6	100.0
2	ถูกลดเงินเดือน/วันทำงาน	n	335	1,219	1	1,555	263	68	4	335
		%	21.5	78.4	0.1	100.0	78.5	20.3	1.2	100.0
3	ไม่สามารถจ่ายค่าไฟ ค่าน้ำ หรือค่า โทรศัพท์ได้ตามกำหนด	n	409	1,143	3	1,555	322	83	4	409
		%	26.3	73.5	0.2	100.0	78.7	20.3	1.0	100.0
4	ไม่สามารถผ่อนบ้าน/ ผ่อนรถ/ ค่างวด หรือจ่ายค่าเช่าได้ตามกำหนด	n	498	1,051	6	1,555	430	66	2	498
		%	32.0	67.6	0.4	100.0	86.3	13.3	0.4	100.0
5	ต้องจำนำหรือขายของเพื่อให้ได้เงินสด มาใช้จ่ายในเรื่องจำเป็น	n	429	1,121	5	1,555	306	120	3	429
		%	27.6	72.1	0.3	100.0	71.3	28.0	0.7	100.0
6	เคยอดข้าวอย่างน้อยหนึ่งมื้อ	n	49	1,505	1	1,555	27	20	2	49
		%	3.2	96.7	0.1	100.0	55.1	40.8	4.1	100.0
7	ขอความช่วยเหลือทางการเงิน จากเพื่อนหรือญาติ	n	523	1,021	11	1,555	353	165	5	523
		%	33.6	65.7	0.7	100.0	67.5	31.5	1.0	100.0
8	ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน สวัสดิการสังคม หรือมูลนิธิต่างๆ	n	41	1,497	17	1,555	15	23	3	41
		%	2.6	96.3	1.1	100.0	36.6	56.1	7.3	100.0

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุวิธีการหาเงินภายในหนึ่งสัปดาห์ หากมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน
ประมาณ 5,000 บาท (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลำดับ	วิธีการหาเงินหากมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน	จำนวน	ร้อยละ
1	ยืมเพื่อนหรือญาติ	801	51.5
2	ใช้เงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ใช้เงินสด หรือใช้สินทรัพย์ สภาพคล่องอื่นๆ (เช่น ขายคืนกองทุนรวมเป็นเงินสด)	530	34.1
3	จำหน่ายทรัพย์สิน	332	21.4
4	เอาของส่วนตัวไปขาย	272	17.5
5	ใช้เงินกู้นอกระบบ เบิกเงินล่วงหน้า หรือถอนเงินเกินจำนวน	140	9.0
6	ไม่สามารถหาเงินจัดการค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้	114	7.3
7	ใช้เงินกู้ธนาคาร หรือสินเชื่อ	51	3.3
8	ใช้บัตรเครดิต และทยอยชำระเป็นงวดๆ	31	2.0
9	ใช้บัตรเครดิต และชำระหนี้เต็มจำนวนในรอบหน้า	16	1.0
10	อื่นๆ อาทิ ขอพ่อแม่ ทำงานหารายได้เสริม เปียแชร์	20	1.3
11	ไม่ตอบ	45	2.9

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุวิธีการจัดการค่าใช้จ่าย หากสูญเสียแหล่งรายได้หลัก
(เช่น งานที่ทำ สวัสดิการ เงินช่วยเหลือจากครอบครัว) เป็นเวลา 3 เดือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลำดับ	วิธีการจัดการค่าใช้จ่าย หากสูญเสียแหล่งรายได้หลัก	จำนวน	ร้อยละ
1	ยืมเพื่อนหรือญาติ	786	50.5
2	ใช้เงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ใช้เงินสด หรือใช้สินทรัพย์ สภาพคล่องอื่นๆ (เช่น ขายคืนกองทุนรวมเป็นเงินสด)	483	31.1
3	จำหน่ายทรัพย์สิน	332	21.4
4	เอาของส่วนตัวไปขาย	287	18.5
5	ใช้เงินกู้นอกระบบ เบิกเงินล่วงหน้า หรือถอนเงินเกินจำนวน	136	8.7
6	ไม่สามารถหาเงินจัดการค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้	115	7.4
7	ใช้เงินกู้ธนาคาร หรือสินเชื่อ	68	4.4
8	ใช้บัตรเครดิต และทยอยชำระเป็นงวดๆ	39	2.5
9	ใช้บัตรเครดิต และชำระหนี้เต็มจำนวนในรอบหน้า	17	1.1
10	อื่นๆ อาทิ ขอพ่อแม่ ทำงานหารายได้เสริม ขอความ ช่วยเหลือจากรัฐบาล	12	0.8
11	ไม่ตอบ	54	3.5

ตอนที่ 4 ความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า และพฤติกรรมสุขภาพ

4.1 ความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า

จากการสอบถามปัญหาการรบกวนในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา โดยใช้แบบวัดความวิตกกังวล (GAD-7) พบว่า ปัญหาการรบกวนที่พบมากที่สุดคือ รู้สึกตึงเครียด วิตกกังวล หรือกระวนกระวาย คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมาคือ กังวลมากเกินไปในเรื่องต่างๆ ร้อยละ 47.2 และเมื่อใช้แบบวัดอาการซึมเศร้า (PHQ-2) พบว่า ตัวอย่างที่เคยรู้สึกเบื่อ ทำอะไรไม่เพลิดเพลิน และรู้สึกหดหู่ เศร้า หรือท้อแท้สิ้นหวัง มีอยู่ร้อยละ 46.5 และ 26.0 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ปัญหาการรบกวนต่างๆ มักเกิดขึ้นเพียงบางวัน (ไม่เกิน 7 วันในช่วง 2 สัปดาห์)

(พิจารณาตามตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการรบกวนด้วยปัญหาต่างๆ ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา

ลำดับ	การรบกวน		ไม่เลย	บางวัน (1-7 วัน)	เกินกว่า 7 วัน (8-11 วัน)	เกือบทุกวัน (12-14 วัน)	รวม
แบบวัดความวิตกกังวล (GAD-7)							
1	รู้สึกตึงเครียด วิตกกังวล หรือ กระวนกระวาย	n	447	762	237	109	1,555
		%	28.7	49.1	15.2	7.0	100.0
2	ไม่สามารถหยุดหรือควบคุม ความกังวลได้	n	1,069	384	76	26	1,555
		%	68.7	24.7	4.9	1.7	100.0
3	กังวลมากเกินไปในเรื่องต่างๆ	n	821	516	174	44	1,555
		%	52.8	33.2	11.2	2.8	100.0
4	ทำตัวให้ผ่อนคลายได้ยาก	n	1,080	377	75	23	1,555
		%	69.5	24.2	4.8	1.5	100.0
5	รู้สึกกระสับกระส่ายจนไม่สามารถ นั่งนิ่งๆ ได้	n	1,289	213	44	9	1,555
		%	82.9	13.7	2.8	0.6	100.0
6	กลายเป็นคนขี้อายหรือ หงุดหงิดง่าย	n	1,040	437	65	13	1,555
		%	66.9	28.1	4.2	0.8	100.0
7	รู้สึกกลัวเหมือนว่าจะมีอะไรร้ายๆ เกิดขึ้น	n	1,149	313	73	20	1,555
		%	73.9	20.1	4.7	1.3	100.0
แบบวัดอาการซึมเศร้า (PHQ-2)							
1	รู้สึกเบื่อ ทำอะไรไม่เพลิดเพลิน	n	832	584	115	24	1,555
		%	53.5	37.6	7.4	1.5	100.0
2	รู้สึกหดหู่ เศร้า หรือท้อแท้สิ้นหวัง	n	1,150	350	48	7	1,555
		%	74.0	22.4	3.1	0.5	100.0

4.2 พฤติกรรมสุขภาพ

นับรวมทั้งชีวิตที่ผ่านมา ตัวอย่างร้อยละ 22.8 เคยสูบบุหรี่หรือยาเส้น รวมกันมากกว่า 5 ซอง หรือ 100 มวน โดยมีร้อยละ 2.9 เคยสูบ แต่ไม่เกินจำนวนดังกล่าว ขณะที่ร้อยละ 74.2 ไม่เคยสูบบุหรี่เลย เฉพาะ ตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่ เกินกว่าครึ่งหรือร้อยละ 53.4 สูบครั้งล่าสุดภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ขณะที่ร้อยละ 36.3 ระบุนานกว่า 12 เดือน

ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ตัวอย่างร้อยละ 48.2 ออกกำลังกายอย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ขณะที่ร้อยละ 51.5 ไม่ออกเลย สำหรับระยะเวลาในการนอนโดยเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 58.2 นอนเฉลี่ย 6-7 ชั่วโมง โดยมีร้อยละ 32.5 ที่ได้นอน 8 ชั่วโมง หรือมากกว่า การสำรวจในครั้งนี่ยังพบว่าตัวอย่างกว่าครึ่งคือ ร้อยละ 53.6 เล่นการพนัน (นับรวมหวยใต้ดิน และสลากกินแบ่งรัฐบาล) ร้อยละ 20.6 เล่นวิดีโอเกม (ร้อยละ 9.7 เล่น 20 วันขึ้นไป) อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกม ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.4 เล่นไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อวัน นอกจากนี้ ยังพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 89.1 ใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) (ร้อยละ 76.1 ใช้ 20 วันขึ้นไป) โดยในกลุ่มนี้กว่าครึ่งคือร้อยละ 53.0 ใช้เวลากับโซเชียลมีเดียในแต่ละวันนานกว่า 3 ชั่วโมง

(พิจารณาตามตารางที่ 27 - 35)

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเคยสูบบุหรี่หรือยาเส้น รวมกันมากกว่า 5 ซอง หรือ 100 มวน นับรวมทั้งชีวิตที่ผ่านมา

ลำดับ	การเคยสูบบุหรี่หรือยาเส้น รวมกันมากกว่า 5 ซอง หรือ 100 มวน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคยสูบบุหรี่เลย	1,155	74.2
2	เคยสูบ แต่ทั้งชีวิตรวมไม่เกิน 5 ซอง หรือ 100 มวน	45	2.9
3	เคย	354	22.8
4	ไม่ตอบ	1	0.1
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการสูบบุหรี่ครั้งสุดท้าย (เฉพาะตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่)

ลำดับ	การสูบบุหรี่ครั้งสุดท้าย	จำนวน	ร้อยละ
1	นานกว่า 12 เดือน	145	36.3
2	นานกว่า 30 วันที่ผ่านมา แต่ภายใน 12 เดือน	24	6.0
3	นานกว่า 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา แต่ภายใน 30 วัน	12	3.0
4	ภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	213	53.4
5	ไม่ตอบ	5	1.3
รวม		399	100.0

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ในการเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย (ครั้งละ 20 นาทีขึ้นไป) ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา

ลำดับ	ความถี่ในการเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่ออกเลย	801	51.5
2	1-2 วันต่อสัปดาห์	404	26.0
3	3-4 วันต่อสัปดาห์	164	10.6
4	5-7 วันต่อสัปดาห์	181	11.6
5	ไม่ตอบ	5	0.3
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุระยะเวลาในการนอนโดยเฉลี่ยต่อวัน
ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา

ลำดับ	ระยะเวลาในการนอนโดยเฉลี่ยต่อวัน	จำนวน	ร้อยละ
1	4 ชม. หรือน้อยกว่า	25	1.6
2	5 ชม.	98	6.3
3	6 ชม.	309	19.9
4	7 ชม.	595	38.3
5	8 ชม. หรือมากกว่า	506	32.5
6	ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ	12	0.8
7	ไม่ตอบ	10	0.6
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุการเล่นการพนัน (นับรวมหวยใต้ดิน และสลากกินแบ่งรัฐบาล)
ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา

ลำดับ	การเล่นการพนัน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เล่น	692	44.5
2	เล่น	834	53.6
3	ไม่ตอบ	29	1.9
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุความถี่ในการเล่นวิดีโอเกม ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา

ลำดับ	ความถี่ในการเล่นวิดีโอเกม	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เล่นเลย	1,232	79.3
2	1-2 วัน	24	1.5
3	3-5 วัน	34	2.2
4	6-9 วัน	33	2.1
5	10-19 วัน	79	5.1
6	20 วันขึ้นไป	151	9.7
7	ไม่ตอบ	2	0.1
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุระยะเวลาที่เล่นวิดีโอเกมในแต่ละวัน
(เฉพาะตัวอย่างที่เล่นวิดีโอเกมในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)

ลำดับ	ระยะเวลาที่เล่นวิดีโอเกมในแต่ละวัน	จำนวน	ร้อยละ
1	น้อยกว่า 1 ชม.	76	23.7
2	1-2 ชม.	153	47.7
3	3-4 ชม.	63	19.6
4	มากกว่า 4 ชม.	27	8.4
5	ไม่ตอบ	2	0.6
รวม		321	100.0

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุจำนวนวันที่ใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media)
(นับรวมทุกแพลตฟอร์มรวมกัน) ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา

ลำดับ	จำนวนวันที่ใช้โซเชียลมีเดีย	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่ใช้เลย	170	10.9
2	1-2 วัน	18	1.2
3	3-5 วัน	24	1.5
4	6-9 วัน	25	1.6
5	10-19 วัน	135	8.7
6	20 วันขึ้นไป	1,183	76.1
รวม		1,555	100.0

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง ที่ระบุระยะเวลาที่ใช้โซเชียลมีเดียในแต่ละวัน
(เฉพาะตัวอย่างที่ใช้โซเชียลมีเดียในช่วง 30 วันที่ผ่านมา)

ลำดับ	ระยะเวลาที่ใช้โซเชียลมีเดียในแต่ละวัน	จำนวน	ร้อยละ
1	น้อยกว่า 1 ชม.	138	10.0
2	1-2 ชม.	511	36.9
3	3-4 ชม.	390	28.2
4	มากกว่า 4 ชม.	344	24.8
5	ไม่ตอบ	2	0.1
รวม		1,385	100.0

บทที่ 4

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสำรวจพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประชาชนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 15 จังหวัด (ครั้งที่ 1) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 24 – 28 เมษายน 2564 ด้วยการโทรศัพท์สัมภาษณ์ จากฐานข้อมูลเบอร์โทรศัพท์มือถือที่ได้จากการสุ่ม รวมจำนวน 1,555 ตัวอย่าง ผลการศึกษาสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บทสรุป

1. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตลอดชีวิตที่ผ่านมา พบตัวอย่างร้อยละ 64.1 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนผู้ที่ดื่มอยู่ร้อยละ 41.9

เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา จากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่ามีผู้ที่ดื่มประจำหรืออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งร้อยละ 32.4 ประมาณ 2 ใน 3 หรือร้อยละ 66.4 ดื่มที่บ้านตนเอง ร้อยละ 21.3 เคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ซึ่งในกลุ่มนี้มีร้อยละ 29.6 ที่ดื่มหนักเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เมื่อสอบถามต่อไปถึงการดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา โดยเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโควิด พบว่าร้อยละ 28.4 ไม่ได้ดื่ม ร้อยละ 41.9 ดื่มน้อยลง ขณะที่ร้อยละ 28.1 ดื่มเท่าเดิม และร้อยละ 1.6 ดื่มเพิ่มขึ้น ในกลุ่มที่ไม่ได้ดื่ม/ ดื่มน้อยลง ให้เหตุผลสำคัญคือ ต้องการรักษาสุขภาพเพราะกลัวติดโควิด และไม่ได้พบปะสังสรรค์ ส่วนในกลุ่มที่ดื่มเท่าเดิม/ ดื่มเพิ่มขึ้น ให้เหตุผลสำคัญคือ ดื่มเป็นประจำ/ ดื่มจนติด (อดไม่ได้) และปกติก็ไม่ค่อยดื่มอยู่แล้ว

เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในช่วง 30 วันที่ผ่านมา กว่า 3 ใน 4 หรือร้อยละ 78.8 ดื่มที่บ้านตนเอง และพบว่าร้อยละ 11.3 เคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

การสำรวจผลกระทบทางเศรษฐกิจ พบสถานการณ์ปัญหาหลักๆ คือ ถูกเลิกจ้าง หรือสูญเสียแหล่งรายได้หลัก เป็นเวลาสามเดือนขึ้นไป ซึ่งนับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พบว่ามีอยู่ถึงร้อยละ 45.0 ซึ่งในกลุ่มนี้ยังคงมีปัญหาต่อเนื่องมาในช่วง 30 วันที่ผ่านมา สูงถึงร้อยละ 85.6 นอกจากนี้ ยังพบสถานการณ์ปัญหาลักษณะอื่นได้แก่ ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากเพื่อนหรือญาติ ไม่สามารถผ่อนบ้าน/ ผ่อนรถ/ ค่างวด หรือจ่ายค่าเช่าได้ตามกำหนด ต้องจำหน่ายหรือขายของเพื่อให้ได้เงินสดมาใช้จ่ายในเรื่องจำเป็น ไม่สามารถจ่ายค่าไฟ ค่าน้ำ หรือค่าโทรศัพท์ได้ตามกำหนด และถูกลดเงินเดือน/วันทำงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ระบุ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา จากการสำรวจ 5 ครั้ง (เฉพาะตัวอย่างที่ดื่มในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา)

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เมษายน 63		พฤษภาคม 63		มิถุนายน 63		กรกฎาคม 63		เมษายน 64	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ดื่ม	309	48.5	280	46.7	215	35.5	225	37.4	185	28.4
ดื่ม	328	51.5	320	53.3	391	64.5	377	62.6	467	71.6
รวม	637	100.0	600	100.0	606	100.0	602	100.0	652	100.0
- ดื่มน้อยลง	210	33.0	240	40.0	288	47.5	261	43.4	273	41.9
- ดื่มเท่าเดิม	116	18.2	79	13.2	103	17.0	114	18.9	183	28.1
- ดื่มน้อยขึ้น	2	0.3	1	0.1	0	0.0	2	0.3	11	1.6

ทั้งนี้ จากผลการสำรวจในปี 2563 สะท้อนให้เห็นว่า การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) มีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน เมื่อควบคุมเข้มงวด การดื่มจะลด แต่เมื่อผ่อนคลายมาตรการ การดื่มจะเพิ่มขึ้น (ช่วงเมษายน - กรกฎาคม 2563 มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่อนคลายไปตามลำดับเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดเบาบางลงไปตามช่วงเวลา) แต่สำหรับการสำรวจครั้งนี้ซึ่งมีการระบาดใหม่ระลอกที่ 3 เมื่อย้อนกลับไป 30 วัน นับจากวันที่เก็บข้อมูล (ระหว่าง 24 - 28 เมษายน 2564) จึงยังเป็นช่วงคาบเกี่ยวของการไม่มีมาตรการควบคุม กับการมีมาตรการห้ามจำหน่าย/ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านและปิดสถานบันเทิงทั่วประเทศ ซึ่งมีผลวันที่ 18 เมษายน 2564 เป็นต้นไป¹⁷ ดังนั้น ก่อนหน้าที่ยังไม่มีมาตรการควบคุม จึงมีโอกาที่จะมีการดื่มได้มาก

อย่างไรก็ดี ในการสำรวจครั้งนี้ พบว่าเหตุผลสำคัญที่สุดของการไม่ดื่มหรือดื่มน้อยลงคือ “ต้องการรักษาสุขภาพเพราะกลัวติดโควิด” ซึ่งต่างจากผลการสำรวจในปี 2563 ที่ครั้งแรกพบว่าเป็นเพราะ “หาซื้อไม่ได้/ ซื้อมาก” และสามครั้งหลังจาก “ไม่ได้พบปะสังสรรค์” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนตระหนักถึงอันตรายของการติดไวรัสโควิด-19 มากขึ้น จึงระมัดระวังป้องกันตนเองมากขึ้น ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) รวมถึงองค์กรด้านสุขภาพ/ สาธารณสุขต่างๆ จึงควรเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้ หรือให้คำแนะนำ เช่นที่ ศวส. เคยดำเนินการในช่วงการระบาดระลอกแรก เพื่อเน้นย้ำถึงความเสี่ยงต่อโอกาสการติดเชื้อได้ง่ายขึ้น รวมถึงเพิ่มความรุนแรงของการติดเชื้อในปอดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

¹⁷ สปริงนิวส์ออนไลน์ (2564, 16 เมษายน). *Breaking News : ศบค.ยกระดับคุมเข้ม 18 จ. ห้ามขาย-ดื่มสุรา ในร้านอาหาร*. สืบค้นจาก <https://www.springnews.co.th/news/807954>

2. แม้ว่าผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะดื่มที่บ้านตนเอง เป็นการหลีกเลี่ยงการพบปะสังสรรค์กับบุคคลภายนอก ตามมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อได้ แต่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะการดื่มหนักนั้นเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อแบคทีเรียและไวรัสได้ง่ายขึ้น และยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโรคมามากกว่าผู้ที่ไม่ดื่ม ดังนั้น การเผยแพร่ชุดข้อมูลความรู้ หรือคำแนะนำด้านสุขภาพในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 จึงควรมีข้อความที่สื่อสารกับประชาชนว่า “แม้ดื่มที่บ้านก็ยังไม่ปลอดภัย ห้ามใจดื่ม ดื่มที่สุดในช่วงโควิด”

3. การสำรวจพบผู้ที่ดื่มประจำ และดื่มหนัก ในสัดส่วนค่อนข้างสูง ซึ่งมีโอกาสเป็นผู้ติดเชื้อ ในกลุ่มนี้ นอกจากจะเสี่ยงต่อการเกิดภาวะโรคและการบาดเจ็บโดยทั่วไปแล้ว ยังเป็นอันตรายอย่างยิ่งหากติดเชื้อไวรัสโควิด-19 เนื่องจากมีสุขภาพร่างกายที่อ่อนแอ หรือมีภาวะภูมิคุ้มกันโรคบกพร่อง หรือมีโรคประจำตัวจากผลของแอลกอฮอล์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรใช้โอกาสนี้ขับเคลื่อนมาตรการคัดกรอง/ บำบัดผู้ติดเชื้ออย่างจริงจัง ผ่านหน่วยบริการสุขภาพในระดับพื้นที่ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) รวมถึงสาธารณสุขหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอ/ จังหวัด

ภาคผนวก

สคริปต์การให้ข้อมูลแก่ผู้ตอบ (Participant Information Script)

ศูนย์วิจัย SAB ร่วมกับศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ภายใต้การสนับสนุนของ สสส. ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามภายใต้โครงการ "การสำรวจพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19" โดยใช้เวลาประมาณ 5 นาที ครับ/ค่ะ

เนื่องจากโครงการนี้มีเป้าหมายเป็นประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไปเท่านั้น จึงขอสอบถามว่าท่านอายุเท่าใด? _____ ปี

อายุ 18 ปีขึ้นไป (แจ้งข้อมูลต่อไป)

อายุต่ำกว่า 18 ปี (ยุติการแจ้งข้อมูล กล่าวขอบคุณ และปิดการสัมภาษณ์)

ระหว่างตอบแบบสอบถามนี้ ท่านสามารถปฏิเสธการตอบคำถามข้อใดก็ได้ สามารถขอหยุดการสัมภาษณ์ได้ในทันที และการตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีค่าตอบแทนให้ท่าน ในการรายงานผล ศูนย์วิจัย SAB และศูนย์วิจัยปัญหาสุราจะวิเคราะห์และนำเสนอผลการสำรวจเป็นภาพรวม และกระผม/ดิฉัน จะไม่บันทึกชื่อหรือเบอร์โทรศัพท์ของท่านในข้อมูลสำรวจ หากท่านมีคำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการนี้ ท่านสามารถติดต่อ ดร.สุรียัน บุญแท้ ผู้จัดการโครงการ หรือคุณจำปา จันทร์ตรา ผู้ประสานงานโครงการ โทร. 02 941 1757

"ท่านมีคำถามอะไรเกี่ยวกับโครงการสำรวจฯ นี้หรือไม่?" (ผู้สัมภาษณ์ตอบคำถามของอาสาสมัคร)

สคริปต์การให้ความยินยอมทางวาจา (Verbal Informed Consent Script)

"ท่านยินยอมให้สัมภาษณ์ในโครงการสำรวจฯ นี้หรือไม่?"

ยินยอม

ไม่ยินยอมให้สัมภาษณ์ในโครงการฯ

(ในกรณีที่ไม่มียินยอม) "ขอบคุณที่สละเวลา และขอภัยในความไม่สะดวกครับ/ค่ะ" (วางสาย)

(บันทึกทางเสียง (คำลงท้ายประโยคที่ผู้ตอบใช้) ครับ ค่ะ อื่นๆ

(ในกรณีที่ยินยอม)

"ในอีก 1-2 เดือนข้างหน้า ทางศูนย์วิจัย SAB อาจมีการเก็บข้อมูลต่อเนื่องเพื่อศึกษาแนวโน้มระยะยาวของผู้เข้าร่วมการสำรวจ ท่านยินยอมให้กระผม/ดิฉัน ติดต่อท่านอีกหรือไม่"

ยินยอม

ไม่ยินยอม ให้ติดต่อซ้ำ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ชี้แจงข้อมูลแก่ผู้ตอบ และขอความยินยอมทางวาจาตามสคริปต์นี้จริง

ลงนาม _____ ผู้สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี _____

คำถามสัมภาษณ์

หมวดที่ 1 การตีตมแอลกอฮอล์

เครื่องตีตมแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องตีตมทุกประเภทที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ สุราพื้นบ้านต่างๆ

- 1. ในชีวิตนี้ ท่านเคยตีตมสุราหรือเครื่องตีตมแอลกอฮอล์หรือไม่ (ไม่นับรวมจิบเพียงเล็กน้อย)
  - 0. ไม่เคยตีตมเลยในชีวิตนี้ (ข้ามไปตอบข้อ 10.)
  - 1. เคยตีตม
  - 9. ไม่ตอบ (ข้ามไปตอบข้อ 10.)
- 2. หากท่านเคยตีตม ท่านได้ตีตมสุราหรือเครื่องตีตมแอลกอฮอล์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาหรือไม่
  - 0. ไม่ได้ตีตม (ข้ามไปตอบข้อ 10.)
  - 1. ตีตม
  - 9. ไม่ตอบ (ข้ามไปตอบข้อ 10.)
- 3. โดยทั่วไป ท่านตีตมบ่อยแค่ไหนในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา
  - 1. นานๆ ครั้ง (1-3 วัน/ปี)
  - 2. นานๆ ครั้ง (4-7 วัน/ปี)
  - 3. นานๆ ครั้ง (8-11 วัน/ปี)
  - 4. ทุกเดือน (1-3 วัน/เดือน)
  - 5. ทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)
  - 6. วันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)
  - 7. เกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)
  - 8. ทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)
  - 9. ไม่ตอบ
- 4. ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านตีตมที่ไหนบ่อยครั้งที่สุด
  - 1. บ้านตนเอง
  - 2. บ้านคนอื่น
  - 3. ร้านอาหาร
  - 4. ผับ บาร์ คาราโอเกะ
  - 5. งานเลี้ยง เช่น งานแต่งงาน งานศพ งานสโมสร
  - 6. งานบุญประเพณีวัฒนธรรม
  - 7. งานรื่นเริงที่เอกชนจัด เช่น งานคอนเสิร์ต
  - 8. หน้าร้านขายของชำ/ร้านสะดวกซื้อ
  - 9. ศาลา/ที่นั่งริมทาง/ที่สาธารณะในชุมชน
  - 10. อื่นๆ ระบุ .....
  - 99. ไม่ตอบ
- 5. ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยตีตมหนักหรือตีตมปริมาณมากในครั้งเดียวหรือไม่

เกณฑ์การพิจารณา "ตีตมมาก/ตีตมหนัก" ได้แก่	สุราขาว/เซียงซุน/ยาดองเหล้า: 5 เป็ก หรือ 1/4 ขวดใหญ่ หรือ 1/5 ขวดกลาง สุรากลั่น/ผสม: 1/4 ขวดใหญ่ หรือตีตมเพียง 5 เป็ก หรือ 8 แก้วผสม เบียร์: 4 กระป๋อง หรือ 2 ขวดใหญ่ ไวน์/แชมเปญ: 1 ขวดใหญ่หรือ 4 แก้วไวน์ น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์/ไวน์คูลเลอร์: 4.5 ขวด หรือ 4.5 กระป๋อง เหล้าหมัก (กระแช่/สาโท/อุ/สุราพื้นเมือง): 1 ขวดใหญ่ หรือ 2 แก้วครึ่ง
--	---

- 1. ไม่เคยตีตมหนัก (ข้ามไปตอบข้อ 7.)
- 2. เคยตีตมหนัก
- 9. ไม่ตอบ (ข้ามไปตอบข้อ 7.)
- 6. หากเคยตีตมมาก/ตีตมหนัก ท่านตีตมมาก/ตีตมหนักบ่อยแค่ไหนในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา
  - 1. นานๆ ครั้ง (1-3 วัน/ปี)
  - 2. นานๆ ครั้ง (4-7 วัน/ปี)
  - 3. นานๆ ครั้ง (8-11 วัน/ปี)
  - 4. ทุกเดือน (1-3 วัน/เดือน)
  - 5. ทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)
  - 6. วันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)
  - 7. เกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)
  - 8. ทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)
  - 9. ไม่ตอบ
- 7. ท่านได้ตีตมสุราหรือเครื่องตีตมแอลกอฮอล์ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาหรือไม่ หากตีตม เทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโควิดแล้วตีตมน้อยลงหรือเพิ่มขึ้น
  - 1. ไม่ได้ตีตม (ระบุเหตุผลแล้วข้ามไปตอบข้อ 10.)
  - 2. ตีตมน้อยลง
  - กรณีไม่ได้ตีตม/ ตีตมน้อยลง เป็นเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - 1. ไม่ได้พบปะสังสรรค์
    - 2. ต้องการรักษาสุขภาพเพราะกลัวติดโควิด
    - 3. งานยุ่ง/ ไม่มีเวลา
    - 4. ไม่มีเครื่องดื่มๆ เก็บไว้
    - 5. ปกติก็ไม่ค่อยตีตมอยู่แล้ว
    - 6. ไม่สบายจึงหยุดตีตม
    - 7. ต้องการประหยัดเงิน
    - 8. ไม่มีเหตุผล
  - 3. ตีตมเท่าเดิม
  - 4. ตีตมเพิ่มขึ้น
  - 9. ไม่ตอบ (ข้ามไปตอบข้อ 10.)
  - กรณีตีตมเท่าเดิม/ ตีตมเพิ่มขึ้น เป็นเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - 1. ตีตมเป็นประจำ/ ตีตมจนติด (อดไม่ได้)
    - 2. มีคนชวนตีตม ชัดไม้ได้
    - 3. ปกติก็ไม่ค่อยตีตมอยู่แล้ว
    - 4. มีเวลาว่างมากขึ้น
    - 5. เครียด/ เบื่อหน่าย/ เศ็ง
    - 6. เหงาเพราะต้องอยู่คนเดียว/ แยกตัวอยู่บ้าน
    - 7. มีเครื่องดื่มๆ เก็บไว้เยอะ
    - 8. มีการพบปะสังสรรค์/ ตั้งวง/ पार्टตี้ตีตม (ทั้งออนไลน์หรือวงจริง)
    - 9. ไม่มีเหตุผล

8. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ท่านดื่มที่ไหนบ่อยครั้งที่สุด

1. บ้านตนเอง   2. บ้านคนอื่น   3. ร้านอาหาร   4. ผับ บาร์ คาราโอเกะ
 5. งานเลี้ยง เช่น งานแต่งงาน งานศพ งานสโมสร   6. งานบุญประเพณีวัฒนธรรม
 7. งานรื่นเริงที่เอกชนจัด เช่น งานคอนเสิร์ต   8. หน้าร้านขายของชำ/ ร้านสะดวกซื้อ
 9. ศาลา/ ที่นั่งริมทาง/ ที่สาธารณะในชุมชน   10. อื่นๆ ระบุ ..... 99. ไม่ตอบ

9. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ท่านเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียวหรือไม่

1. ไม่เคยดื่มหนัก   2. เคยดื่มหนัก   9. ไม่ตอบ

หมวดที่ 2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมสุขภาพ

10. นับตั้งแต่รัฐบาลประกาศให้การระบาดของโรคโควิด-19 เป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน ท่านประสบปัญหาเหล่านี้หรือไม่

หากเคย ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ท่านยังประสบปัญหานี้อยู่หรือไม่ (นับรวมทั้งกรณีเป็นผลต่อเนื่อง และการเกิดซ้ำ)

ปัญหา	นับตั้งแต่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (หากตอบ “ไม่เคย”/ “ไม่ตอบ” ให้ไปข้อถัดไป)	(เฉพาะ “เคย”) ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ประสบปัญหานี้อยู่หรือไม่
1) ถูกเลิกจ้าง หรือสูญเสียแหล่งรายได้หลัก เป็นเวลาสามเดือนขึ้นไป	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ
2) ถูกลดเงินเดือน/วันทำงาน	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ
3) ไม่สามารถจ่ายค่าไฟ ค่าน้ำ หรือค่าโทรศัพท์ได้ตามกำหนด	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ
4) ไม่สามารถผ่อนบ้าน/ ผ่อนรถ/ ค่างวด หรือจ่ายค่าเช่าได้ตามกำหนด	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ
5) ต้องจำหน่ายหรือขายของเพื่อให้ได้เงินสดมาใช้จ่ายในเรื่องจำเป็น	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ
6) เคยอดข้าวอย่างน้อยหนึ่งมื้อ	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ
7) ขอความช่วยเหลือทางการเงินจากเพื่อนหรือญาติ	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ
8) ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานสวัสดิการสังคม หรือมูลนิธิต่างๆ	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย ☐ 9. ไม่ตอบ	☐ 1. มีปัญหา ☐ 2. ไม่มี ☐ 9. ไม่ตอบ

11. สมมติว่าท่านมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินประมาณ 5,000 บาท ท่านจะหาเงินมาจ่ายในส่วนนี้ ภายในหนึ่งสัปดาห์ ได้อย่างไร (รอฟังคำตอบ ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- 1) ใช้บัตรเครดิต และชำระหนี้เต็มจำนวนในรอบหน้า   2) ใช้บัตรเครดิต และทยอยชำระเป็นงวดๆ
 3) ใช้เงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ใช้เงินสด หรือใช้สินทรัพย์สภาพคล่องอื่นๆ (เช่น ขายคืนกองทุนรวมเป็นเงินสด)
 4) ใช้เงินกู้ธนาคาร หรือสินเชื่อ   5) ยืมเพื่อนหรือญาติ
 6) ใช้เงินกู้นอกระบบ เบิกเงินล่วงหน้า หรือถอนเงินเกินจำนวน   7) เอาของส่วนตัวไปขาย   8) จำนำทรัพย์สิน
 9) ไม่สามารถหาเงินจัดการค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้   10) อื่นๆ ระบุ .....   99) ไม่ตอบ

12. หากท่าน สูญเสียแหล่งรายได้หลัก (เช่น งานที่ทำ สวัสดิการ เงินช่วยเหลือจากรอบครัว) เป็นเวลา 3 เดือน ท่านจะจัดการค่าใช้จ่ายต่างๆของท่านอย่างไร (รอฟังคำตอบ ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- 1) ใช้บัตรเครดิต และชำระหนี้เต็มจำนวนในรอบหน้า   2) ใช้บัตรเครดิต และทยอยชำระเป็นงวดๆ
 3) ใช้เงินในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ใช้เงินสด หรือใช้สินทรัพย์สภาพคล่องอื่นๆ (เช่น ขายคืนกองทุนรวมเป็นเงินสด)
 4) ใช้เงินกู้ธนาคาร หรือสินเชื่อ   5) ยืมเพื่อนหรือญาติ
 6) ใช้เงินกู้นอกระบบ เบิกเงินล่วงหน้า หรือถอนเงินเกินจำนวน   7) เอาของส่วนตัวไปขาย   8) จำนำทรัพย์สิน
 9) ไม่สามารถหาเงินจัดการค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้   10) อื่นๆ ระบุ .....   99) ไม่ตอบ

13. ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านถูกรบกวนด้วยปัญหาต่อไปนี้บ่อยเพียงใด

การถูกรบกวน	0. ไม่เลย	1. บางวัน (1-7 วัน)	2. เกินกว่า 7 วัน (8-11 วัน)	3. เกือบทุกวัน (12-14 วัน)
แบบวัดความวิตกกังวล (GAD-7)				
1) รู้สึกตึงเครียด วิตกกังวล หรือกระวนกระวาย				
2) ไม่สามารถหยุดหรือควบคุมความกังวลได้				
3) กังวลมากเกินไปในเรื่องต่างๆ				
4) ทำตัวให้ผ่อนคลายได้ยาก				
5) รู้สึกกระสับกระส่ายจนไม่สามารถนั่งนิ่งๆ ได้				
6) กลายเป็นคนขี้รำคาญ หรือ หงุดหงิดง่าย				
7) รู้สึกกลัวเหมือนว่าจะมีอะไรร้ายๆ เกิดขึ้น				
แบบวัดอาการซึมเศร้า (PHQ-2)				
1) รู้สึกเบื่อ ทำอะไรไม่เพลิดเพลิน				
2) รู้สึกหดหู่ เศร้า หรือท้อแท้สิ้นหวัง				

พฤติกรรมสุขภาพ

14. นับรวมทั้งชีวิตที่ผ่านมา คุณเคยสูบบุหรี่หรือยาเส้น รวมกันมากกว่า 5 ซอง หรือ 100 มวนหรือไม่
- [ ] 1. ไม่เคยสูบบุหรี่เลย (ข้ามไปตอบข้อ 16.)   [ ] 2. เคยสูบบุหรี่ แต่ทั้งชีวิตรวมไม่เกิน 5 ซอง หรือ 100 มวน
- [ ] 3. เคย   [ ] 9. ไม่ตอบ (ข้ามไปตอบข้อ 16.)
15. คุณสูบบุหรี่ครั้งสุดท้ายเมื่อไร
- [ ] 1. นานกว่า 12 เดือน   [ ] 2. นานกว่า 30 วันที่ผ่านมา แต่ภายใน 12 เดือน
- [ ] 3. นานกว่า 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา แต่ภายใน 30 วัน   [ ] 4. ภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา   [ ] 9. ไม่ตอบ
16. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ในแต่ละสัปดาห์ คุณเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย (ครั้งละ 20 นาทีขึ้นไป) บ่อยเพียงใด
- [0] ไม่ออกเลย   [1] 1-2 วันต่อสัปดาห์   [2] 3-4 วันต่อสัปดาห์   [3] 5-7 วันต่อสัปดาห์   [9] ไม่ตอบ
17. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา คุณนอนกลางวัน (หรือบางอาชีพเช่น รปภ. อาจนอนกลางวันแทนกลางคืน) โดยเฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง
- [1] 4 ชม. หรือน้อยกว่า   [2] 5 ชม.   [3] 6 ชม.   [4] 7 ชม.   [5] 8 ชม. หรือมากกว่า
- [8] ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ   [9] ไม่ตอบ
18. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา คุณเล่นการพนันบ้างหรือไม่ (นับรวมหวยใต้ดิน และสลากกินแบ่งรัฐบาล)
- [ ] 0. ไม่เล่น   [ ] 1. เล่น   [ ] 9. ไม่ตอบ
19. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา คุณเล่นวิดีโอเกมกี่วัน (นับรวมทั้งเกมในคอมฯ เกมมือถือ หรือเครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ)
- [0] ไม่เล่นเลย (ข้ามไปตอบข้อ 21.)   [1] 1-2 วัน   [2] 3-5 วัน   [3] 6-9 วัน
- [4] 10-19 วัน   [5] 20 วันขึ้นไป   [9] ไม่ตอบ (ข้ามไปตอบข้อ 21.)
20. ในวันที่คุณเล่นวิดีโอเกม คุณใช้เวลาเล่นวิดีโอเกมกี่ชั่วโมง
- [0] น้อยกว่า 1 ชม.   [1] 1-2 ชม.   [2] 3-4 ชม.   [3] มากกว่า 4 ชม.   [9] ไม่ตอบ
21. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา คุณเล่นหรือใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) กี่วัน (นับรวมทุกแพลตฟอร์มรวมกัน)
- [0] ไม่ใช้เลย (ข้ามไปตอบข้อมูลทั่วไป)   [1] 1-2 วัน   [2] 3-5 วัน   [3] 6-9 วัน
- [4] 10-19 วัน   [5] 20 วันขึ้นไป   [9] ไม่ตอบ (ข้ามไปตอบข้อมูลทั่วไป)
22. ในวันที่คุณใช้โซเชียลมีเดีย คุณใช้เวลากับโซเชียลมีเดียวันละกี่ชั่วโมง
- [0] น้อยกว่า 1 ชม.   [1] 1-2 ชม.   [2] 3-4 ชม.   [3] มากกว่า 4 ชม.   [9] ไม่ตอบ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1 ชาย 2 หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพสมรส
 1. โสด 2. สมรสและมีบุตร 3. สมรสแต่ไม่มีบุตร 4. หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่
4. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จมา
 1. ไม่เคยเรียน 2. ประถมศึกษา 3. ม.ต้น 4. ม.ปลาย 5. ปวช. 6. ปวส.
 7. อนุปริญญา 8. ปริญญาตรี 9. สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพประจำที่มีรายได้หลัก
 1. ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัทเอกชน 3. ค้าขายรายย่อย/ บริการรายย่อย
 4. ธุรกิจส่วนตัว/ ผู้ประกอบการ 5. ผู้ใช้แรงงาน/ รับจ้างทั่วไป 6. เกษียณอายุ/ พ่อบ้าน/ แม่บ้าน
 7. เกษตรกร/ ประมง 8. อาชีพอิสระ อาทิ ทนายความ สถาปนิก 9. นักเรียน/ นักศึกษา
 10.ว่างงาน 11. อื่นๆ ระบุ .....
6. รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน
 1] ไม่เกิน 5,000 บาท 2] 5,001 - 10,000 บาท 3] 10,001 - 20,000 บาท
 4] 20,001 - 30,000 บาท 5] 30,001 - 40,000 บาท 6] 40,001 - 50,000 บาท 7] มากกว่า 50,000 บาท
7. อาศัยอยู่เขต/ อำเภอ..... จังหวัด.....
8. อาศัยอยู่ในพื้นที่ 1. กรุงเทพมหานคร 2. ในเขตเทศบาล 3. นอกเขตเทศบาล

...ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ครับ/ค่ะ